

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 15. Zettortdeenâ 10tâ April 1841.

J a u n a s s i n n a s.

No Nerretas. Lai ir scho gabb muhsu mallâ pateesi gruhts gads irr, maises nenoaug-schanas deht, lai ir dasch fainneeks tabeht ne buhtu eespehjis, farwu behrnu jeb audsekti us fohlu doht, tad tomehr ir scho seemu dauds gohdigi fainneeki un wezzaki itt ruhpiigi ar farwu behrnu mahjischanu pa farwahn mahjahm irr

strahbajuschi, bes dascheem nebehdneekem, fas gan wissur tikpatt labbôs fâ fliktôs gabbôs, gan mas par to behda. Tapehz tad ir no pehrneja gabba, jebfchu daschi grahmatneeki mirruschi, un zitti isgahjuschi, grahmatneeku pulks tomehr par 54 irr wairojees. — No tahs schè peelik-tas rullis wisslabbak warrehs redseht, zil muhsu Latweeschu draudsè irr eedsihwotaju un grah-matneeku.

Kursennè irr wihrisfchu un feewisfchu diwehseles, grahmatneeki un no scheem behrni fas lassa

Nerretâ	2819	1160	411
Jlsemuischâ	764	444	127
Pilkalnè	465	178	69
Grizzallè	426	178	44
Leelâ Suffeijâ	417	182	70
Wezz-Mehmelmuischâ	358	144	57
Rittè	200	86	28
fohpâ		5449	2372
Leischôs		235	82
pawissam Latweeschi		5684	2454
			830

Kad nu pee scha fouschu skaitla wehl peeleeft tohs 164 lohjektus tahs Wahzu-draudses no Kursennes un tohs 53 no Leischeem, tad muhsu draudses leelumâ ar wissu isness 5901 zilweku. — Bibbeles un Jaunas Testamentes muhsu draudsè ne warreja skaidri isffaitiht, tapehz fa dauds laudis ne bija mahjâs, fas to buhtu war-rejuschi isteift. Bet kad no 1818ta gabba if-gabbus 25 J. Testamentes starp teem jauneem deewgalbneekem pee winnu eeswehtischanas is-ballitas, un ir bes tam wehl dascha zitadi rad-dusees, tad redsams, fa to schè weiral waijaga buht, ne fâ 600. Bibbeles bija 1837tâ gaddâ 36, un pehz fa laika arr wehl kahôs pahris irr pirfts. — Bes Bibbeles un Puffbibbeles bija

Nerreteeschôs no 148 mahjahm wehl 26, Jl-seeschôs no 51 mahjahm wehl 5, Pikkalneeschôs no 29 mahjahm 11, Leel-Suffeijeeschôs no 25 mahjahm 9, Grizzalleeschôs no 24 mahjahm 4, Wezzmeheleeschôs no 20 mahjahm 9, Rit-teeschôs no 12 mahjahm 3.

W — r.

Kahdi wahrdi par fohlahm.

Gaddijahs schinni pawaffari kahdam fainnee-fam pee mammim peenahft. Ne spehju eefsch leeleem darbeem buhdams farwu draudsi pa mah-jahm braudams apmekleht, bet nedf ta draudse mammim, nedf es winnai talabbad esmu fweeschi-

neeks. Sinn mahzitaju atrast, neween kad mah-
 jās kahds flimmais, jeb kad zitta kahda waija-
 dsiba eeksch debbesu leetahm, sinn arri mahzi-
 taju mekleht bes zittas kahdas waijadibas kà
 schihs: ar faru dwehseles gannu un dwehseles
 draugu teem patihkàhs aprunnatees! Laidam
 faru wallodu gan us debbesu, gan us pasaulēs
 leetahm; aprunnajamees par tuffchu pawassari,
 par gruhsteem gabdeem, ka tif dauds mahjās
 paleek tuffchas no fainneekteem, un kalabb tã
 noteekahs u. t. j. p. un wihrs fazzija tã: Pee
 tam jaw jaturrahš kà fakka: barro meefu,
 uskohpj dwehfeli un luhds Deewu. Un
 to fazzijis winsch wehl tablu aisbrauze ar faru
 wallodu prohjam, bet es mas ko dsirdeju, ko
 wehl stahstija; palikku dohmās pee teem wahr-
 deem: barro meefu, uskohpj dwehfeli un luhds
 Deewu! — Wihrs aigahje faru zellu, bet
 es schohs wahrduš apzerrejis, pee sewim dohma-
 ju tã: Tu wihrin mihtais gan faklais leels bih-
 belneeks, un sinni runnadams farai wallodai
 eespraust starpã stiprus wahrduš no Dahwida
 un Salamanna un Sihraha, bet ja Kristus
 Mikodemum fakka: juns buhs peedsint no jau-
 na, tad wehl ne sinni, ko schee wahrdi eesihme!
 Ja gribbi istabu flauzihht un tu panemmi slohtu
 eeksch rohkahm un ar kahrtu flauki pahh istabu,
 ko tas tew palihdshehs? Slohtas kahrts wilks
 grihdai strihpas un mehli tak istabã paliks!
 Jeb ja nasun ferrees flahht pee asmina un ne
 pee spalla un fahkti tad maisi greest; no roh-
 kahm tezzehs affinis ahra un maisēs flaipe pa-
 liks weffals. Tãpatt arri ja zihweks grihb pa-
 fauli flausidams laizigu un muhschigu labbklah-
 schanu eemantohht. Barro meefu, apfohpj
 dwehfeli un luhds Deewu mahza pasaulēs
 behrni, bet Deewa wahrds mahza sawadi dar-
 riht. Deewa wahrds mahza: luhds Deewu,
 apfohpj dwehfeli un barro meefu. Pa-
 preekschu dohma us Deewu, tad dohma us
 faru dwehfeli un tad dohma us faru meefu.
 Sabraubsejces ar Deewu, tad tawa dwehsele
 buhs meelota un tawa meefa buhs barrota. No
 Deewa nahht wiffa labba un wiffa pilniga dah-
 winaschana, tad jaw prohtams ka Deewa pa-

ligš pahh wiffahm leetahm buhs waijadsihs,
 woi nu buhs meefai jeb dwehselei labbi flah-
 tees.

Ja diwus sirgus fajuhdsi preeksch ratteem,
 kad tee arri ne spahrditohs un labbi satiktu, un
 dihstele ne buhs widdũ, tad braukdams ne tikki
 tahlu. Weens welk stipri un ohtrs ne buht ne
 welk, un kad wilzejs newilzejam rattus uswelk
 us skrumfleem (Schenkelfnochen), tad schis woi
 pawiffam apstahjahs un ne buht ne eet, jeb
 atkal ar tahdu johni fahht greestees no ta ohtra
 nohst, ka wiffus rattus apgahsch apfahht. Ja
 tew gaddahs nelaine ka dihstele tew newaid,
 jeb ka ta faplihsufi, tad luhdsams juhds tif
 weenu paschu sirgu preeksch ratteem, jebkurru
 katru, gribbi un tikki tablaku zellã. Tãpatt arri
 ja tew gaddahs runnaht ar tahdeem laudim kas
 atsihschani un gudribu nemmahs no swehteem
 raksteem, un atkal ar tahdeem laudim kas tur-
 rahš pee pasaulēs un pee pasaulēs fakkameem
 wahrdeem, tad arri ja grihbefi klibboht ar Dee-
 wa behrneem gabbalinu un ar pasaulēs behr-
 neem gabbalinu tahlu ne tikki. Pee pasaulēs
 behrna tahlu ne tikki ar Deewa wahrdeem, jo
 winsch dsirdebams tewis ne faproht; wiffi tawi
 wahrdi tam kã neusminnejamas mihtlas israh-
 dahs; ar tahdu runnadams tam ne rahdi lai
 ffattahs us teem spihbekteem pee debbes; tas
 tew neneeka ne palihdshehs, jo tam stihws kaktis
 un tam azzis lihpe pee semmes; tur runna no sem-
 mes leetahm un ja tew tad weikfees winnu pee-
 wahreht, tad tew paliks wirfsrohka.

Deewa behrni, tee kas darra, pehz ta jauna
 baufta ko Kristus irr dewis, flohlahm pretti-
 neeki ne buhs, bet tee kas fakka: Kristus mahza
 tã; gan labbi; bet winna mahzibu ne warr is-
 darriht, jagrohša winna wahrdi tã, ka labbaki
 un weeglakti pehz teem dsihwoht; starp scheem
 laudim wehl dauds prettineeki flohlahm irr.
 Gribbu ar scheem usnemtees karrotees; kã wif-
 sãs weetas, tã irr schein papreeksch Deewam fa-
 wu karroschani pawehledams....

Tu falki tà: barro meefu, tas irr pirmais likkums. Neehdīs zilweks ne warr stahweht, un negehrbis ne warr buht. Ko palihds wiffa Deewa luhgſchana? Deewa lahstus jaw no ſawas galwas Deewu luhgdams ne nowelſi! Strahda eelſch ſweedreem ſawa waiga tad buhs ko ehſt. Tu falki: Deewa wahrdu ne ſmahdeju, bet katru leetu ſawâ laikâ, patš Deewš jaw wehderam 6 deenas nowehlejis un ſeptitu deenu ſewiim iſraudſijees, tad jaw no tam prohtams, kâ wehderu barroht wiſſai wajjadſiga leeta. Skohlas ſchim likkumam irr prettiim, ſkohlas ne barro meefu, ſkohlas pataiſa wehdaru tukſchu, 1) uſliſdamas leelas makſaſchanas un nobohſchanas wezzakeem; 2) padarriſdamas laudis par ſlinkem un prettineekeem; 3) padarriſdamas laudis par mulkeem!

Taggad til leelas dſiſchanahs un nobohſchanahs, woi tas irr maſums ko ſkohlas apehd? Salka: eij kaunees, kaunees! nabbagam kaš us leelzella tew uſnahk wirſt, tu atmetti pa wehrdinam, ſaleez deſinitš wehrdinus un tew irr ſkohlas nauda kohpâ! Weenâ wakkara apdſerri daudš wairak un tad ſawam tuwakam par labbu nej 15 kap. ne gribbi iſdoht? Utbildu: woi tad pee tahm 15 kapeikahm paleek? Skohloti muhs eerauga par diſti mulkeem! Ja 15 kap. apdſerri tak wehderam no tam kaš irr, bet kaš tad no tam atlezz ſkohlahm doht? Woi tad paleek pee teem 15 kap.? Kahdi gudrineeki irr! Mannas mahjas 1½ juhdses no ſkohlas, woi ta maſa ſubtiſchanahs? Trašk! baſſahm kahjahm jaw ne warru behrnu uš ſkohlu laiſt? Woi tad naw mannas paſtalas ko walka? Pliſku jaw ne warru laiſt, woi tad naw mannas drabnas ko walka? Un kad ſehnu ſubtiſchu prohjam un tam ſazziſchu tà: eij behlin eij! ſkohlimeiſtars luhgš Deewu un tu baddu tur ne mirſi — redſeti — bahš ſehns wakkara mahjas un bſaudams ſazzihs tà: juhs manni 3 juhdses dſennat weenâ deenâ! Tur luhds gan jauki Deewu, bet maiſes kulkene un ſweeſta ſpumbeliš un ſpeſka gabbaš katram irr lihds. Manni ſkohlimeiſtars til pilti ſanehme, ta deenu eſſoht welti lawejis; paſchi gan tum-

moſu no labbas firšs atmette, bet paturreht jaw ne paturreja, un ſubtiſa tuhdał atpakkał. — Salka: kaunees! kaunees! behrnu til taħlu zellu ſubtiht weenu paſchu, woi tad naw ſirga winnu aiſſubtiht, woi naw zilweks winnu pawaddiht? Redš ſchê: pee tahm 15 kap. nahk ſirgš un weddejs klaht! Salka: kaunees, kaunees, woi tad mahjas behrns ſahw neehdiš, woi mahjas gułt plikš aiſkraſni? Utbildu: mahjas kaš tur rauga un praſſa kaħds apgehrbš tam muggurâ? Mannahm mahjahm ſkurſtena naw; kad kraſni kurrina un dubini nahk no ſpeltes, gułt ſehns uš wehderu, kaš tur tam diſt? Skohlas tak ar pakkał uš benka grohſahš un ar rohku uš benka berse, tak apgehrbš wairak diſt! Ja mahjas ſehnu iſſubtu baſſahm kahjahm ko diſneſt woi atneſt, puiſis kâ ſibbins par ſneegu ſſreen un aħtrumâ padarra ſawu darbu. Skohlâ baſſahm kahjahm ne peeneim, redš — tē nahk pee tahm 15 kap. paſtalas klaht! Mahjas, ja arri iſſubtu uš lauſeem, tam apwelku ſawas wezzas ſekkes un paſtalas, to eetinu kaħdâ wezzâ kaſchozinâ, apſeenu ſtriſki ap wehderu, un uſleeku kaħdu wezzu zeppuri, aiſſeenu mutti un auſis ar kaħdu wezzu luypatu, uſmettu to weſumam wirſt, eedohmu grohſchu un paħtagu rohlas, un ſehſch puiſis weſumam wirſt ſagehrbees, ſilš it kâ pirti baħtu ſutti-naħtš, woi ſkohlâ tà laiſiſchu? Redš pee tahm 15 kap. nahk neween paſtalas, bet wiſš mundeerinſch klaht. Mahjas ja tam eemettu klehpi kaħdu ſauju zeptu kartuppelu, kaħdu maiſes kummoſu, wiſſch irr paehdiš, kaš tad taħdam ees ſpekki woi ſweeſtu doht; ſpekkis to aplaiſtu ar kaſchki un ſweeſtš paſcham labš; ſkohlâ jaw ar kaħdu maſumu ne iſtiſš, kur tu nu kartupelus doħſi lihds, tee jaw uš zellu kaſals kohpâ! Redš ſchê nahk pee tahm 15 kap. — maiſes klaiſš, ſahš, ſilkes, kaħds gallas kummoħš klaht. Mahjas palizziš, woi daudš woi maſ, tak ja ne wairak paſtalahm ſpaliwu nokaſſa, woi auſlas nowihj, nu kaħdu labbumu wiſſch man ſkohlas darra? Redš ſchê nahk pee tahm 15 kapeikahm klohtu deenu laweſchanahs. Un nu rehłini kohpâ:

	Rubl.	Kap.
Skohl's nauda	—	15
3 frekli	1	—
biffas	—	50
kamschlis	—	70
laffas	—	50
zeppure	—	50
pastalas I pahris	—	15
6 neddelu pahrtiffa 12 mahrzinas	—	—
maises 4 graschi mahrzina it no	—	—
neddelas 12 X 6	—	72
filkes un fahls 10 X 6	—	60
putraini 10 X 6	—	60
puhrs kartuppelu	—	60
Swezzehm jadohd 3 X 6	—	18
sehns irr kawejis 6 neddelas, rehkina-	—	—
sim mas, 40 kap. par neddelu	2	40
aishwest sehnu un pahrwest, jabrauz	—	—
6 X 6 tas irr 36 juhdses, 20 kap.	—	—
no juhdses irr	7	20
Summâ	15	80

Un kad sehns 6 neddelas sabijis, tad fakka skohlmeistars: neeki buhs! Pwisim gruhta galwa, buhs jalaisch wehl 6 neddelas, te nu 2 X 6 tas irr 12 neddelas. Mahzitajs peedinge wehl 6 neddelas klast, nu irr 3 X 6 neddelas. — Sa-rehkini taggad kohpâ 3 X 15, 80 kap. subr.: isnahl pawiffam 57 rubl. 40 kap. subr. — Ubrê nu — skohleti, fur proht gudri runnaht: Kannees! kaunees, ne nowehl behrnam nej 15 kap. subr., fur tad nu irr tahs 15 kap.? Lai eet 40 behrni no weena pagasta tas irr par gabdu 2,296 rubl. subr. Tahda nauda, kad iseet no pagasta weenâ un ohtrâ gabdâ, woi tur ne palifs nabbagi? Us to atbildu: no schihs naudas tikween filkes un fahls nauda prohti 60 X 3 jeb 1 rubl. 80 kap. subr. un swetschu nauda 18 kap. pawiffam nej 2 rubl.; jeb ja gribbi us mattu falikt kohpâ 78 subr. rubl. no pagasta iseet. La zitta nauda turpat pagastâ paleef. Un ja wiffai gribbi teeptees un gribbi to naudu, ka

pagastam sudduschu eesihmeht ko effi ar brant-schanu istehrejees, tad es tew nahfoschâ Nri. lischu rehkinumu prettim, ka tew palifs bail un bail.

Leez wehrâ: Pee muns ne makfa no behrna, bet wifs pagastis makfa pee galwas-naudas lifdams klast; un naw nej wiffos pagastos 15 kap. no makfataja jadohd. Grabmatas dohd ir wezzaki, ir mahzitajs, ir scheid un tur labbsirdigi lungi, talabbad tohs rehkinunâ ne liffam eesichâ. Ja 15 kap. rehkinajam no makfataja, tad buhs ir ta labbibas teefa eelifta, ko skohlmeistari dabbohn prohti: 15 puhri rubli un 12 puhri meeschi. La gan arri naw atfal wisseem, bet taf dascheem.

Teefas fluddinaschana.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischas nas buhtu pee tahs atlikuschas mantas ta nomirruscha pee Dschrwesmuischas peederriga fainneeka Janna Birrukt no Birruktu mahjahm, tohp usazinati, 8 neddelu starpâ scheid peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne klausih. Zihrawas-Dschrwes pagasta teefa, 26ta Merz 1841.

+++ Zehlab Jannsohn, pagasta wezzakais.
(Nr. 27.) U. Neumann, pagasta teefas sribweris.

Zitta fluddinaschana.

Tas pee Leel-Eseres peederrigs dischais frohgs, irr no Jahneem f. g. us arrenti dabbonams; klastakas finnas warr pee muischas waldischanas dabhuht. 2

Kalnzeemas Lahtschu-frohgu warr no Jahneem 1841 us arrenti dabhuht; klastakas finnas warr pee muischas waldischanas dabhuht. 3

Rulpjumuischâ un Reschamuischâ warr labbus smel-figus kartuppelus dabhuht pirkt, un Reschamuischas mohderechanu warr no Jahneem 1841 us arrenti dabhuht. 3

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernumentu augstas waldischanas puffed: Waldischanas-rahts U. Weitler.